

V súlade s § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám obecnému zastupiteľstvu Horný Pál:

ODBORNÉ STANOVISKO K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU OBCE HORNÝ PÁL ZA ROK 2024

Legislatívne východiská

Obec pri spracovaní a procese schvaľovania záverečného účtu postupuje v súlade so:

- zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Predložený návrh záverečného účtu obce obsahuje náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) podľa podmienok obce Horný Pál.

Záverečný účet obce a záverečný účet vyššieho územného celku obsahuje najmä:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,*
- b) bilanciu aktív a pasív,*
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,*
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií v ich pôsobnosti,*
- e) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 a § 8 ods. 5 v členení podľa jednotlivých príjemcov, ak nie sú obcou a vyšším územným celkom zverejnené iným spôsobom,*
- f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti,*
- g) hodnotenie plnenia programov obce a programov vyššieho územného celku*

Predložený návrh záverečného účtu neobsahuje údaje o hospodárení príspevkových organizácií (písm. d), nakoľko obec nemá zriadenú žiadnu príspevkovú organizáciu. Predložený návrh ďalej neobsahuje ani údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti obce (písm. f) z dôvodu nevykonávania podnikateľskej činnosti obcou. Obecné zastupiteľstvo rozhodlo uznesením č. 57/2013 zo dňa 13.12.2013 o neuplatňovaní programového rozpočtovania. Táto možnosť vyplýva obciam s počtom obyvateľov do 2 000 z § 4 ods. 5 zákona č. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Vzhľadom na uvedené predložený návrh záverečného účtu obce neobsahuje ani hodnotenie plnenia programov obce (písm. g).

Dodržanie informačnej povinnosti obce

V zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) je obec povinná zverejniť návrh záverečného účtu na úradnej tabuli obce ako aj na webovom sídle obce a to najmenej 15 dní pred rokovaním obecného zastupiteľstva. **Návrh záverečného účtu bol zverejnený 15.5.2025.** V zmysle § 34 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o e-Governmente)

je obec povinná zverejňovať návrh záverečného účtu aj na elektronickej úradnej tabuli (cuet.slovensko.sk) a to v rovnaký deň ako sa dokument zverejní na úradnej tabuli a webovom sídle obce. **Obec zverejnila návrh záverečného účtu na CUET v rovnaký deň ako bol zverejnený aj na webovom sídle a úradnej tabuli t. j. dňa 15.5.2025.**

Najskorší možný termín prerokovania záverečného účtu a schválenia hospodárenia za predchádzajúci rok je vzhľadom na dátum zverejnenia 30.5.2025.

K dodržaniu povinnosti auditu zo strany obce v zmysle § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Podľa § 9 ods. 4 zákona o obecnom zriadení je obec povinná si dať overiť účtovnú závierku audítorom. V zmysle § 19 ods. 3 zákona č. 431/2002 o účtovníctve je povinná tak urobiť do jedného roka od skončenia účtovného obdobia, za ktoré sa zostavuje teda do 31.12.2024. Ku dňu zostavenia stanoviska k návrhu záverečného účtu nebol uskutočnený audit účtovnej závierky.

Rozpočtové hospodárenie

Rozpočet na rok 2024 bol schválený uznesením č. 65/2023 dňa 12.12.2023. Rozpočet podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy t. j. bežný a kapitálový rozpočet bol zostavený ako schodkový so schodkom 13 000 €. Schodok rozpočtu mal byť hrazený zapojením príjmových finančných operácií. Celkový rozpočet tak bol zostavený ako vyrovnaný.

Počas roka sa rozpočet menil 6 krát z toho 2 krát na základe rozpočtového opatrenia starostu obce a 4 krát rozpočtovým opatrením schváleným obecným zastupiteľstvom. Celkový rozpočet vrátane rozpočtu finančných operácií bol po poslednej zmene schválený ako vyrovnaný.

	Schválený rozpočet	Rozpočet po poslednej zmene
Bežné príjmy	135 500	144 656
Bežné výdavky	138 500	147 996
Rozdiel	- 3 000	- 3 340
Kapitálové príjmy	0	340
Kapitálové výdavky	10 000	10 000
Rozdiel	- 10 000	- 9 660
Príjmové finančné operácie	13 000	13 000
Výdavkové finančné operácie	0	0
Rozdiel	13 000	13 000

PRÍJMOVÁ ČASŤ

Bežné príjmy

Porovnanie plnenia rozpočtu **bežných príjmov** s predchádzajúcimi rozpočtovými rokmi:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie podľa FIN 1- 12
2024	135 500	144 656	144 252,06
2023	129 600	146 182	145 771,46
2022	99 800	106 310	107 031,50
2021	97 100	102 985	103 243,95
2020	99 800	98 385	98 395,86
2019	99 300	100 100	98 348,89
2018	112 000	108 772	111 929,93
2017	83 700	89 290	89 843,64
2016	85 150	119 265	120 127,74
2015	72 550	110 832	118 596,04

Medziročne došlo k miernemu poklesu bežných príjmov o 1 519,40 €.

Z hľadiska hodnotenia hospodárenia obce má však význam nielen výška celkovo dosiahnutých bežných príjmov ale aj ich **štruktúra a pomer medzi vlastnými bežnými príjmami a cudzími príjmami** (granty a transfery).

Vlastné príjmy obce boli vo výške 134 683,80 € a cudzie príjmy (granty a transfery) boli vo výške 9 568,24 €. Z medziročného porovnania vyplýva, že vlastné bežné príjmy sa zvýšili o 509,20 € a cudzie príjmy (transfery) sa naopak medziročne znížili o 2 028,62 €. **Mierne zníženie celkových bežných príjmov teda bolo spôsobené nižšími cudzími príjmami z grantov a transferov.**

Základom vlastných príjmov obce Horný Pial sú predovšetkým daňové príjmy a to **príjmy z podielových daní** (podiel na dani z príjmu fyzických osôb posielaných samosprávam) a **príjmy z miestnych daní** v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Príjmy z podielových daní

Vývoj podielových daní od roku 2015:

Rok	Skutočnosť k 31.12
2024	71 280,03
2023	72 543,84
2022	65 191,39
2021	59 637,41

2020	57 768,26
2019	58 962,32
2018	54 181,02
2017	48 419,00
2016	47 174,41
2015	40 740,40

Podľa pôvodnej prognózy zverejnenej MF SR bol predpokladaný príjem z podielových daní vo výške 73 246 €, t. j. o 1 965,97 € viac ako bol dosiahnutý reálny príjem. Význam podielových daní vo vzťahu k dosiahnutým vlastným bežným príjmom bez grantov a transferov sa znížil po zvýšení sadzieb miestnych daní s účinnosťou od roku 2023. Aktuálne predstavujú podielové dane 52,92 % vlastných príjmov obce (v roku 2022 pred zvýšením sadzieb to bolo až 62,60 %).

Vzhľadom na význam podielových daní vo vzťahu k celkovým získaným bežným príjmom uvádzam aj porovnanie a vývoj údajov dôležitých pre jej určenie v zmysle nariadenia vlády 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve:

	Počet obyvateľov	62+	PPŽ
2024	270	58	18,7
2023	270	57	19,8
2022	260	56	16,5
2021	260	54	20,9
2020	263	53	18,7
2019	263	52	25,3
2018	268	51	24,2
2017	265	51	23,1
2016	277	51	26,4
2015	271	50	24,2

Príjmy z miestnych daní a poplatku

Celkový príjem obce z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad bol v roku 2024 vo výške 58 300,28 € z toho najväčšiu časť tvorila daň z nehnuteľnosti vo výške 38 469,66 z toho bola daň z pozemkov vo výške 36 186,94 €, daň zo stavieb 2 270,90 € a daň z bytov 11,82 €. Nedoplatky na dani z nehnuteľnosti boli k 31.12.2024 vo výške 317,98 €.

Prehľad vývoju dane z nehnuteľností:

	Schválený rozpočet	Dosiahnutá skutočnosť
2024	37 330	38 469,66
2023	37 530	37 137,58
2022	20 020	19 440,22

2021	21 020	19 959,22
2020	21 020	19 467,13
2019	20 825	20 173,37
2018	19 720	20 300,72
2017	20 520	20 195,63
2016	20 120	20 268,45
2015	17 120	20 077,46

Príjem z poplatku za komunálny odpad bol k 31.12.2024 vo výške 10 897,17 €. Náklady na zneškodňovanie komunálneho odpadu, vrátane nákupu materiálu mala obec v roku 2024 vo výške 10 988,71 €. Obec mala nedoplatky z poplatku za komunálny odpad k 31.12.2024 vo výške 3 251,68 €. V predchádzajúcom roku bol stav k 31.12.2023 – 2 760,53 €.

Prehľad vývoju príjmov z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad:

	Schválený rozpočet	Dosiahnutá skutočnosť
2024	10 500	10 897,17
2023	10 100	10 805,43
2022	6 000	6 253,70
2021	5 300	6 418,39
2020	5 300	5 213,55
2019	5 000	5 081,01
2018	3 800	3 522,91
2017	3 800	3 650,40
2016	4 400	3 761,20
2015	4 400	3 864,28

Dosiahnutá výška príjmov pri ostatných miestnych daniach:

	Skutočnosť k 31.12.2024
Daň za jadrové zariadenie	8 260,69
Daň za psa	549,16
Daň za ubytovanie	123,60

Nedaňové príjmy boli vo výške 5 103,49 € čo predstavuje medziročné zvýšenie o 365,17 €. Najväčšiu časť tvorili príjmy z prenajatých pozemkov ktoré dosiahli výšku 1 896,83 €, príjmy z dobropisov 1 317,30 € a príjmy za predaj výrobkov, tovarov a služieb 689,56 €. Príjem z prenajatých budov opäťovne medziročne poklesol a dosiahol výšku 200 €.

- granty, transfery

Celkový príjem z cudzích zdrojov (grantov a transferov) bol spolu vo výške 9 568,24 € čo predstavuje medziročný pokles o 2 028,62 €. Obec dostalo rovnako ako aj v predchádzajúcich

rokoch 5 000 € z rozpočtu VÚC, ktoré boli použité na opravu fasády Kultúrneho domu. Na zabezpečenie volieb bolo poukázaných obci 2 923,97 € (voľby do EP 1 051,86 € a voľby prezidenta 1 872,11 €) a na prenesený výkon štátnej správy 653,41 €. V roku 2024 bolo obci poskytnutých 1 342 € z MF SR ako kompenzácia znížených príjmov z podielových daní.

Kapitálové príjmy

Obec mala v roku 2024 kapitálový príjem vo výške 340 € z predaja pozemkov.

Príjmové finančné operácie

Schválený rozpočet príjmových finančných operácií na rok 2024 bol tvorený zapojením rezervného fondu vo výške 10 000 € a zapojením prostriedkov poskytnutých ako finančná náhrada za výrub stromov vo výške 3 000 €.

Skutočnosť k 31.12.2024 bola 0, t. j. obec reálne nezapojila v roku 2024 vyššie uvedené prostriedky.

VÝDAVKOVÁ ČASŤ

Bežné výdavky

Schválený pôvodný rozpočet bežných výdavkov bol vo výške 138 500 €, rozpočet po zmenách bol navýšený na 147 996 €. Čerpanie rozpočtu – skutočnosť k 31.12.2024 bola vo výške **137 430,32 €**, čo predstavuje medziročné zvýšenie bežných výdavkov o 11 214,96 €.

Čerpanie rozpočtu výdavkov obce v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi v členení v zmysle vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 257/2014 Z. z. ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (SK COFOG) tzv. funkčná klasifikácia:

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Všeobecné verejné služby 01	102 707,72	92 853,63	84 400,29	77 866,51	78 773,97	67 046
Výkonné a zákonodarné orgány 01.1.1	101 394,23	91 542,14	83 176,40	76 650,02	77 702,06	65 974,40
Finančné a rozpočtové záležitosti 01.1.2	1 313,49	1 311,49	1 223,89	1 216,49	1 071,91	1 071,60
Obrana 02	0	0	0	265	594,88	0
Civilná ochrana 02.2.0	0	0	0	265	594,88	0
Verejný poriadok a bezpečnosť 03	120	161,50	133,60	102,90	453,90	101,7
Ochrana pred požiarmi 03.2.0	120	161,50	133,60	102,90	123,90	101,7
Verejný poriadok a bezpečnosť inde neklasifikované 03.6.0	0	0	0	0	330	0
Ekonomická oblasť 04	582,71	0	0	11,60	2 937,84	10,9
Cestná doprava 04.5.1	582,71	0	0	11,60	2 937,84	10,9

Ochrana životného prostredia 05	10 988,71	10 536,31	8 857,47	6 539,36	10 348,85	5 573,13
Nakladanie s odpadmi 05.1.0	10 988,71	10 536,31	8 857,47	6 539,36	9 248,85	5 573,13
Ochrana prírody a krajiny 05.4.0	0	0	0	0	1 100	0
Bývanie a občianska vybavenosť 06	9 764,31	17 460,22	10 050,59	8 710,22	7 432,93	7 984,14
Rozvoj obcí 06.2.0	5 002,92	12 698,78	4 884,69	4 599,25	3 534,17	3 849,59
Zásobovanie vodou 06.3.0	0	407,42	381,07	0	0	0
Verejné osvetlenie 06.4.0	4 761,39	4 354,02	4 784,83	4 110,97	3 898,76	4 134,55
Rekreácia, kultúra a náboženstvo 08	13 266,87	5 203,70	4 419,05	4 061,11	5 264,48	8 447,12
Rekreačné a športové služby 08.1.0	548,76	499,48	366,17	399,59	640,99	1 402,03
Kultúrne služby 08.2.0	10 791,98	2 412,85	1 987,71	1 877,88	2 290,96	5 083,02
Náboženské a iné spoločenské služby 08.4.0	532,18	959,67	904,67	605,33	1 230,92	911,16
Rekreácia, kultúra a náboženstvo inde neklasifikované 08.6.0	1 393,95	1 331,70	1 160,50	1 178,31	1 101,61	1 050,91
Vzdelávanie 09	0	0	50	0	216	399
Vedľajšie služby v školstve 09.6.0	0	0	50	0	50	50
Vzdelávanie inde neklasifikované 09.8.0	0	0	0	0	166	349
SPOLU	137 430,32	126 215,36	107 911,00	97 556,70	106 022,85	89 561,99

Čerpanie výdavkov podľa kategórie ekonomickej klasifikácie:

	Zo ŠR a iných cudzích zdrojov	Z rozpočtu obce	Skutočnosť spolu k 31.12.2024
610 Mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania	272	56 293,83	56 565,83
620 Poistné a príspevkov do poisťovní	98,19	20 943,78	21 041,97
630 Tovary a služby	8 746,02	46 877,87	55 623,89
640 Bežné transfery	452,03	3 746,6	4 198,63
SPOLU	9 568,24	127 862,08	137 430,32

Rozpočet bežných výdavkov sa medzioročne zvýšil predovšetkým vo výdavkoch na mzdy a odvody – medzioročný nárast o 7 623,76 €. Uvedené sa prejavilo vo funkčnej klasifikácii 01.1.1. Výdavky na zamestnancov vykonávajúcich prácu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru sú uvádzané v kategórii 630 (tovary a služby), tieto výdavky boli vo výške 4 974,41 €. Výdavky na tovary a služby medzioročne vzrástli o 3 408,51 € a výdavky na transfery vzrástli o 182,69 €.

Z rozpočtu bežných výdavkov bolo z cudzích zdrojov hrazené 9 568,24 € z toho najväčšiu časť predstavovala dotácia z NSK, ktorá bola použitá na opravu a údržbu budovy Kultúrneho domu – oprava fasády.

Kapitálové výdavky

V roku 2024 sa v rozpočte plánovalo 10 000 € na projektovú dokumentáciu na výstavbu kanalizácie. Uvedené sa však nerealizovalo. Obec v roku 2024 nemala žiadne kapitálové výdavky.

Výdavkové finančné operácie

V roku 2024 obec nemala výdavkové finančné operácie.

VÝSLEDOK ROZPOČTOVÉHO HOSPODÁRENIA

V zmysle § 2 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa **prebytkom rozpočtu** obce rozumie kladný rozdiel medzi príjmami rozpočtu obce a výdavkami rozpočtu obce zistený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) (bežný a kapitálový rozpočet)

Schodkom rozpočtu sa rozumie v súlade s § 2 písm. c) záporný rozdiel medzi príjmami rozpočtu obce a výdavkami rozpočtu obce zistený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) (bežný a kapitálový rozpočet).

Z uvedeného vyplýva, že rozpočet finančných operácií sa nezohľadňuje pri určovaní prebytku, resp. schodku rozpočtu.

	Schválený rozpočet	Rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie
Bežné príjmy	135 500	144 656	144 252,04
Bežné výdavky	138 500	147 996	137 430,32
Rozdiel	- 3 000	- 3 340	6 821,72
Kapitálové príjmy	0	340	340
Kapitálové výdavky	10 000	10 000	0
Rozdiel	- 10 000	- 9 660	340
Prebytok/schodok rozpočtu	- 13 000	- 13 000	7 161,72
Príjmové finančné operácie	13 000	13 000	0
Výdavkové finančné operácie	0	0	0
Rozdiel	13 000	13 000	0

V roku 2024 obec dosiahla prebytok bežného rozpočtu vo výške 6 821,72 €. Kapitálový rozpočet bol rovnako prebytkový vo výške 340 €.

Výsledok hospodárenia obce zistený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je prebytok vo výške 7 161,72 €.

Rozpočet finančných operácií nebol čerpaný.

V roku 2024 obec minula všetky prijaté účelovo určené finančné prostriedky. Vzhľadom na uvedené nie je potrebné v zmysle § 16 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy upravovať – vylučovať uvedené prostriedky, na účely tvorby peňažných fondov.

Na tvorbu rezervného fondu sa navrhuje použiť 7 161,72 €.

Prehľad vývoju výsledku hospodárenia obce v predchádzajúcich rokoch:

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Príjmová časť rozpočtu	144 592,04	145 771,46	109 585,50	103 363,95	98 519,86	98 348,89
• bežné príjmy	144 252,04	145 771,46	107 031,50	103 243,95	98 395,86	98 348,89
• kapitálové príjmy	340	0	2 554	120	124	0
Výdavková časť rozpočtu	137 430,32	126 215,36	108 418,30	98 065,20	106 022,85	106 723,41
• bežné výdavky	137 430,32	126 215,36	107 911	97 556,70	106 022,85	89 561,99
• kapitálové výdavky	0	0	507,30	508,50	0	17 161,42
Prebytok/schodok rozpočtu	7 161,72	19 556,10	1 167,20	5 298,75	- 7 502,99	- 8 374,52

Prehľad o stave a vývoji dlhu k 31.12.2024

Spôsob výpočtu celkovej sumy dlhu je uvedený v § 17 ods. 7 a 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, v zmysle ktorého sa celkovou sumou dlhu obce rozumie, súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce. Do celkovej sumy dlhu mesta sa podľa § 17 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nezapočítavajú:

- pôžičky poskytnuté z Audiovizuálneho fondu
- z úveru poskytnutého štátnym fondom rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“)
- záväzky z úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu a pôžičky z fondu na podporu umenia
- záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou alebo vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí, aj ak obec alebo vyšší územný celok vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

Obec k 31.12.2024 nemá prijatý žiadny návratný zdroj financovania a teda celková suma dlhu je 0.

Poskytnuté dotácie v roku 2024

Obec v roku 2024 neposkytla žiadnu dotáciu.

ZÁVER

Návrh záverečného účtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 daného zákona.

.....
Hlavný kontrolór obce Horný Pial
JUDr. Marek Keller